

ปัญหาการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นที่มีต่อหน่วยงานรัฐ¹

ณัฐสิทธิ์ สิมมวณ²

จากการศึกษาปัญหาการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นที่มีต่อหน่วยงานรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินคดีปกครองของหน่วยงานรัฐสำหรับการดำเนินคดีปกครองของหน่วยงานรัฐนั้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. 2561 ข้อ 25³ กำหนดว่า “ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีข้อโต้แย้งกับเอกชนเป็นคดีปกครองหรือกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตกเป็นคู่กรณีในคดีปกครอง ให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นคู่กรณีส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งมีหน้าที่และอำนาจดำเนินคดีปกครองโดยตรงดำเนินการ เว้นแต่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีเจ้าหน้าที่หรือนิติกรซึ่งมีความรู้ความสามารถอยู่แล้วและประสงค์จะดำเนินคดีเองก็ให้ดำเนินการได้” ซึ่งโดยทั่วไปผู้ที่ดำเนินการแทนหน่วยงานรัฐมักเป็นหัวหน้าส่วนสำนักกฎหมาย นิติกร หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นๆ สำหรับการดำเนินคดีปกครอง หน่วยงานรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้สำนักงานคดีปกครองเพื่อให้พนักงานอัยการดำเนินคดีแทนก็ได้ ซึ่งในปัจจุบันเพื่อให้การดำเนินคดีปกครอง มีประสิทธิภาพมากขึ้น หน่วยงานของรัฐมักจะมอบอำนาจให้พนักงานอัยการสำนักงานคดีปกครองเป็นผู้ดำเนินคดีแทน และในการดำเนินคดีปกครองแทนหน่วยงานรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ศึกษาในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานคดีปกครองพบว่า การดำเนินคดีปกครองแทนหน่วยงานรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐยังคงมีปัญหาข้อกฎหมายที่สมควรได้รับการแก้ไขหลายประการสรุปได้ดังนี้

ประการแรกคือ ปัญหาระยะเวลาอุทธรณ์ที่ไม่สามารถขยายได้ โดยในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 73⁴ ได้วางหลักไว้ว่าการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นต้องดำเนินการภายใน 30 วันนับจากวันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวคดีจะถือเป็นที่สุดโดยอัตโนมัติ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธี

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นที่มีต่อหน่วยงานรัฐ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ รองศาสตราจารย์จตุพร วงศ์ทองสรรค์ คณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา และรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนนิยผล.

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอำนาจเจริญ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

³ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. 2561 ข้อ 25.

⁴ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 73.

พิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มิได้มีบัญญัติห้ามมิให้มีการขยายระยะเวลาอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งเอาไว้ในมาตราดังกล่าวหรือในมาตราอื่นแต่อย่างใด ทั้งนี้แม้ศาลปกครองได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินคดีปกครองในส่วนเกี่ยวกับระยะเวลาอุทธรณ์ไว้ในระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2543 เกี่ยวกับการยื่นหรือขยายระยะเวลาไว้ใน ข้อ 6⁵ และระยะเวลาที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์ที่ศาลสามารถยื่นหรือขยายได้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6 แห่งระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่ ระยะเวลาการอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ระยะเวลาการอุทธรณ์คำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความโดยไม่มีการวินิจฉัยชี้ขาดคดี ระยะเวลาการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลตามมาตรา 64⁶ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 การอุทธรณ์คำสั่งอื่นใดซึ่งไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ระหว่างพิจารณาตามข้อ 100 วรรคสอง⁷ ระยะเวลาการอุทธรณ์คำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหรือคำสั่งทางปกครอง ระยะเวลาการอุทธรณ์คำสั่งของศาลในการกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองอย่างใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาหรือวิธีการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ขอในระหว่างการพิจารณาหรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษา ระยะเวลาการอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์ตามข้อ 104⁸ ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวไม่รวมระยะเวลาการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ตามมาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

ผู้ศึกษาเห็นว่ากรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวางแนวคำวินิจฉัยไว้ว่าระยะเวลาอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นไม่สามารถขยายได้นั้นก่อให้เกิดผลกระทบต่อหน่วยงานรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐอย่างมาก เนื่องจากลักษณะของคดีปกครองจะเกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะหรือการใช้อำนาจของรัฐ และในแต่ละเรื่องมีระยะเวลาดำเนินการมาอย่างยาวนานจึงทำให้มีเอกสารประกอบจำนวนมาก อีกทั้งในหลายคดีจะเป็นคดีมีทุนทรัพย์ ซึ่งทุนทรัพย์ดังกล่าวก็คือผลประโยชน์ของรัฐหรือประเทศชาติ ดังนั้นการดำเนินคดีปกครองจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เวลาในการค้นหาข้อเท็จจริงเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานอย่างละเอียดและถูกต้องครบถ้วน แต่การที่ไม่สามารถขยายระยะเวลาอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นได้นั้น ทำให้หน่วยงานรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐต้องรีบเร่งทำคำอุทธรณ์ในเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด ส่งผลให้ขาดความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาคำอุทธรณ์ และไม่สามารถค้นหาพยานหลักฐานที่ควรจะใช้อ้างในชั้นอุทธรณ์ได้อย่างแท้จริง เมื่อแต่ละสำนวนคดีมีเอกสารจำนวนมากและหลายคดีจะเป็นคดีมีทุนทรัพย์ซึ่งมีมูลค่าสูง หากหน่วยงานรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐไม่สามารถทำสำนวนคดีได้อย่างเต็มที่ในการอุทธรณ์ก็จะไม่สามารถสู้คดีได้และส่งผลเสียต่อรัฐและประเทศชาติในที่สุด

⁵ ระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2543 ข้อ 6.

⁶ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 64.

⁷ ระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2543 ข้อ 100.

⁸ ระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2543 ข้อ 104.

ประการที่สอง ปัญหาการไม่จำกัดสิทธิผู้อุทธรณ์ โดยในการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น นั้น มาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542⁹ วางหลักไว้ว่า “ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ถ้ามิได้ยื่นอุทธรณ์ตามกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันถึงที่สุด” แต่บทกฎหมายดังกล่าวไม่มีข้อจำกัดสิทธิในอุทธรณ์แต่อย่างใด จึงทำให้คู่กรณีสามารถยื่นอุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าวต่อศาลปกครองสูงสุดได้ทั้งในประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายโดยไม่มี ข้อจำกัด เมื่อไม่มีข้อจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์แล้วก็มีผลทำให้คดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด มากยิ่งขึ้น และทำให้คดีค้างพิจารณาอยู่ที่ศาลปกครองสูงสุดจำนวนมาก และก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ใน การดำเนินคดีปกครอง ไม่ว่าจะเป็นทำให้มีคดีจำนวนมากเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ส่งผลให้ กระบวนการพิจารณาคดีล่าช้า และศาลปกครองสูงสุดไม่สามารถพิจารณาคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการใช้สิทธิอุทธรณ์ในทางที่ไม่สุจริต และอาจทำให้หน่วยงานทางปกครองไม่สามารถดำเนินการ ตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ทันที ส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินและการ ให้บริการประชาชน และก่อให้เกิดความเสียหายเนื่องจากระยะเวลาที่ล่วงเลยไปอาจส่งผลกระทบต่อจำนวน ดอกเบี้ยที่ต้องชำระ

ประการที่สาม ปัญหาการเสียดำเนินการในชั้นอุทธรณ์ โดยในการอุทธรณ์คำพิพากษาของ ศาลปกครองชั้นต้นตามระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543 ข้อ 103¹⁰ กำหนดให้ผู้อุทธรณ์ต้องชำระค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ตามทวนทรัพย์ที่กำหนด หากทวนทรัพย์ในชั้นอุทธรณ์เช่นเดียวกับในศาลปกครองชั้นต้นผู้อุทธรณ์จะต้องเสียดำเนินการในอัตรา เดียวกัน แต่หากผู้อุทธรณ์พึงพอใจบางส่วนส่งผลให้ทวนทรัพย์ในชั้นอุทธรณ์ลดลง ค่าธรรมเนียมศาลจะถูก คำนวณตามทวนทรัพย์ที่ลดลงนั้น

ในกรณีที่มีผู้เรียกร้องให้รัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม มาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542¹¹ ซึ่งเป็นข้อพิพาทที่เกี่ยวข้อง กับการกระทำละเมิด หรือความรับผิดในรูปแบบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น คดีพิพาทเกี่ยวกับการเวนคืนที่ดินหรือการละเมิดเนื่องจากการออกคำสั่ง ผู้ฟ้องคดีจะต้องชำระค่าธรรมเนียม ศาลตามมาตรา 45¹² แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2543 ข้อ 34¹³

⁹ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 73.

¹⁰ ระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2543 ข้อ 103.

¹¹ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9.

¹² พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 45.

¹³ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2543 ข้อ 34.

ในส่วนของหน่วยงานทางปกครองเมื่อมีการต่อสู้คดีทำให้การของหน่วยงานมักจะต่อสู้ว่าการพิจารณากำหนดค่าทดแทนของตนเป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรม หรือการออกคำสั่งนั้น คำเนิกรโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว อย่างไรก็ตาม หากศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาให้หน่วยงานทางปกครองแพ้คดี และให้จ่ายค่าทดแทนหรือเพิ่มค่าทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดี หน่วยงานทางปกครองจำเป็นต้องอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลปกครองสูงสุด โดยการอุทธรณ์นี้หน่วยงานทางปกครองไม่ได้มีคำขอให้ชดใช้เงินหรือเรียกคืนทรัพย์สินแต่อย่างใด แต่มีเป้าหมายเพื่อให้ศาลปกครองสูงสุดตรวจสอบความถูกต้องของการกำหนดค่าทดแทนของศาลปกครองชั้นต้น และขอให้เพิกถอนคำพิพากษาดังกล่าว (พิพากษากลับ) กรณีดังกล่าวเข้าเงื่อนไขตาม ข้อ 103 ของระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2543 ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองผู้ยื่นอุทธรณ์ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลชั้นอุทธรณ์

ผู้ศึกษาเห็นว่า การกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองผู้ยื่นอุทธรณ์ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลชั้นอุทธรณ์ในกรณีข้างต้นส่งผลให้หน่วยงานทางปกครองต้องรับภาระทางการเงินเพิ่มขึ้นทันที แม้ว่าภายหลังคดีถึงที่สุดแล้ว อาจได้รับเงินคืนหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ หากหน่วยงานทางปกครองแพ้คดี ย่อมต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน โดยหลีกเลี่ยงไม่ได้อยู่แล้ว แต่การต้องรับผิดชอบค่าธรรมเนียมศาลเพิ่มเติมซึ่งไม่ควรเป็นภาระของฝ่ายปกครองอีก เนื่องจากอาจส่งผลให้เกิดภาระต่องบประมาณประเทศจำนวนมหาศาลได้

ดังนั้นแล้ว เพื่อให้การดำเนินคดีปกครองแทนหน่วยงานรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐมีประสิทธิภาพเหมาะสม และเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาระยะเวลาอุทธรณ์ที่ไม่สามารถขยายได้ ผู้ศึกษาเห็นว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 โดยเพิ่มมาตรา 73/1 ดังนี้

“เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ยื่นคำขอ โดยทำเป็นคำร้องก่อนสิ้นระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 73 ให้ศาลมีอำนาจที่จะออกคำสั่งขยายหรือย่นระยะเวลาดังกล่าวได้ต่อเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษและศาลได้มีคำสั่งหรือคู่ความมีคำขอขึ้นมาก่อนสิ้นระยะเวลานั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย

การอนุญาตให้ขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งให้อนุญาตได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน และอนุญาตได้ไม่เกินสองครั้ง”

2. ปัญหาการไม่จำกัดสิทธิผู้อุทธรณ์ ผู้ศึกษาเห็นว่า ควรนำระบบอนุญาต (Discretionary Appeal) มาใช้ในการอุทธรณ์คำพิพากษาในระบบศาลปกครอง เนื่องจากผู้ศึกษาเห็นว่าระบบศาลปกครองเป็นระบบที่มี 2 ชั้นศาล คือ ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุด และในการพิจารณาคดีของศาลปกครองมีลักษณะเป็นระบบถ่วงดุล โดยมีการถ่วงดุลในการพิจารณา 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายแรกเรียกว่าตุลาการเจ้าของสำนวน ทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ฝ่ายที่สอง เรียกว่า ตุลาการผู้แถลงคดี ทำหน้าที่แถลงการณ์ต่อคณะผู้พิพากษา และฝ่ายที่สามคือ องค์คณะที่มีหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีปกครอง ซึ่งมีอิสระที่จะพิพากษา

หรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นได้ โดยไม่ต้องพิพากษาหรือมีคำสั่งตามแนวความเห็นของตุลาการเจ้าของสำนวน หรือตุลาการผู้แถลงคดีก็ได้ ทั้งในการดำเนินคดีปกครอง มีขั้นตอนการตรวจสอบตั้งแต่ก่อนนำคดีขึ้นสู่ ศาลปกครองแล้ว เช่น การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ดังนั้น จึงเห็นควรยกเลิกข้อความเดิมและเพิ่มเติม ข้อความใหม่ใน มาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ดังนี้

มาตรา 73 เดิม “การคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นนั้น ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งภายในกำหนด สามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำพิพากษาหรือ คำสั่ง ถ้ามิได้ยื่นอุทธรณ์ตามกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันถึงที่สุด

คำพิพากษาหรือคำสั่งตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึง คำสั่งเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลหรือ คำสั่งอื่นใดที่ทำให้คดีเสร็จเด็ดขาด

ในกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าคำอุทธรณ์ใดมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่เป็นสาระอันควร ได้รับการวินิจฉัย ศาลปกครองสูงสุดจะสั่งไม่รับอุทธรณ์นั้นไว้พิจารณาก็ได้

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดให้เป็นที่สุด”

มาตรา 73 ใหม่ “การอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นนั้นให้กระทำได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลปกครองสูงสุด

การขออนุญาตอุทธรณ์ ให้ยื่นคำร้องพร้อมคำฟ้องอุทธรณ์ต่อศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำพิพากษา หรือคำสั่งภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง แล้วให้ศาลปกครองชั้นต้นรับส่ง คำร้องพร้อมคำฟ้องอุทธรณ์ดังกล่าวไปยังศาลปกครองสูงสุด และให้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยคำร้องให้ เสร็จสิ้นโดยเร็ว

คำพิพากษาหรือคำสั่งตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงคำสั่งเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาลหรือ คำสั่งอื่นใดที่ทำให้คดีเสร็จเด็ดขาด

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดให้เป็นที่สุด”

และผู้ศึกษาเห็นว่า ควรกำหนดคดีที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นควรอนุญาตให้อุทธรณ์เอาไว้ โดยเห็น ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 โดยเพิ่มเติม มาตรา 73/2 ดังนี้

“ให้ศาลปกครองสูงสุดอนุญาตให้อุทธรณ์ตามมาตรา 73 ได้เมื่อเห็นว่าปัญหาตามอุทธรณ์นั้นเป็น ปัญหาสำคัญที่ศาลปกครองสูงสุดควรวินิจฉัย

ปัญหาสำคัญตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกรณีดังต่อไปนี้

(1) ปัญหาที่กระทบต่อการจัดทำบริการสาธารณะ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(2) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญขัดกัน หรือ ขัดกับแนวบรรทัดฐานของคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด

(3) คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งยังไม่มีแนว คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดมาก่อน

(4) เพื่อเป็นการพัฒนาการตีความกฎหมาย

(5) ปัญหาสำคัญอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

ในกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดไม่อนุญาตให้อุทธรณ์ ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเป็นที่สุดตั้งแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น”

3.ปัญหาการเสีค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ ผู้ศึกษาเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543 โดยยกเลิกข้อความเดิมและเพิ่มเติมใหม่ใน ข้อ 103 ดังนี้

ข้อ 103 เดิม “ค่าธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ ถ้าทนายในชั้นอุทธรณ์เป็นอย่างเดียวกับในศาลปกครองชั้นต้น ให้ผู้อุทธรณ์เสีตามทนายเช่นเดียวกับในศาลปกครองชั้นต้น แต่ถ้าผู้อุทธรณ์ได้รับความพอใจบางส่วนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นแล้ว และทนายในชั้นอุทธรณ์ต่ำกว่าในศาลปกครองชั้นต้นให้ผู้อุทธรณ์เสีค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ตามทนายที่ต่ำนั้น”

ข้อ 103 ใหม่ “ค่าธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เสีค่าธรรมเนียมศาลตามทนายในชั้นอุทธรณ์ในอัตราตามที่ระบุไว้ในตาราง 1 ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งสำหรับคดีที่มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข้ออันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้”

เอกสารอ้างอิง

ปวีณา มาศมุตติก. “การจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ ฎีกาตามกฎหมายแพ่ง.” วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

เสกสิทธิ์ พงษ์พิกุล. “การอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งต่อศาลปกครองสูงสุด.” วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2541.

นวพรรณ แก้วกล้า. “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2560.

นิธินันท์ สุขวงศ์. “การเสีค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ในคดีปกครอง กรณีค่าทดแทนในการเวนคืน.”

public-law.net.2552